

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De aliis modis ferendi æquo animo crucem Christi, seu persecutiones.
Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

6. Et 5. Antonius l. 7. libel. 16. n. 7. Ruf. l. 3. num. 92. Rolv. p. 630. n. 3.

Abbate Breui: quem cum circumdedissent Frateres, exquirentes ab eo singulis de cogitationibus suis, quidam Senex hoc videns, accensus inuidia, dixit ei: Surricula tua, Abba Ioannes, veneno est plena. Et respondens ei Abba Ioannes: Ita est Abba. Hoc autem dixisti, quia ea que sunt foris tantummodo vides: si autem videres quae intus sunt, quid esses dicituruse

CAPVT OCTAVVM.

De aliis modis ferendi a quo animo Crucem Christi, seu tribulationes.

267. Prima. Noli cessare a bene ceptis propter linguas & persecutiones aliorum. Sic dixit Sanctissima Maria S. Brigita: Quando, inquit, videntis aliquos esse impatientes, ponite adiutorio Dei, custodiam ori vestro, nec dimittatis bona incepta propter verba impatientia, (scilicet quae contra vos profectantur, & propter facta, verbis peiora, quibus impetimini bene operantes.) Quoniam quidem & Apostoli cum predicabant, verberati continuo, mancipati vinculis, non post periculorum euasionem, sed ipsi in periculis, maiori cum proposito veritatis annuntiauerunt praedicationem. Patientia namque firmus in eo posita est, inquit S. Thomas, vt propter tristitias, quae ab aliis inferuntur, quae acunque sint, homo non recedat a bona virtutis. Solet enim dæmon talia excitare, contra benefacta ab aliis. Nam, vt scribit S. Chrysostomus, si quando ea quae secundum Deum sunt, attingere volueris, multa praeterinde pericula, multa detrimenta, multas mortes sustinebis: nec id arbuteris extraneum, neque turberis his contingentijs. Etsi, inquit, si accesseris seruire Domino, prepara animam tuam ad temptationem, nemo certare volens, sine vulneribus coronam expectat. Cum igitur ipse quid boni egeris, atque contraria receperis, vel alterum id ipsum videris patientem, latere & gaudere, neque a proposito concidiss, neque fias desitor, sed magis cum maiori proposito superincumbe, tamen si milites videris diabolus recidentem tuos gressus, nunquam aut deficias, aut recidas. Quoniam quidem & Apostoli, cum predicabant, verberati continuo, mancipati vinculis, non post periculorum euasionem, sed ipsi in periculis, maiore cum proposito veritatis annuntiauerunt praedicationem. Insigne praebuit huius rei exemplam S. Catharina Senensis. Nam cum esset infamata grauissimè (quasi virginitatis iacturam, fecisset) a quadam fæminâ cancro fatenti ihflluente, cui domum recepta, fidelissimè seruebat, & Catharina Mater non ferens tantam notam, innocenti filiae, & familiae suae ab ingrata fæminâ inuitam, veraret, ne amplius illi ingrata seruiret, sed domo eam expelleret, Catharina, etsi magno afficeretur dolore ob sui infamiam (quâ tamen soli Christo Domino, nulli alteri repræsentauerat) summis precibus, adducto Dei, & Christi exemplo, qui ingratiss hominibus benefacere non cessat, id à Matre impetrauit, vt licet

apta, omnia posset illi fæminæ caritatis obsequia impendere: quibus & hoc addidit, vt fæminem fatidam ex capote illius in lancem effusam, ad sui victoriam ebiberet. Post quæ facta, Christus Dominus ei apparuit, laudauit quod quod sinistras de se iniquè infamata opinioniones hominum non curasset, sed in bene ceptis perrexisset, ideoque ad caelestem de suo latere (cui eius os applicuerat, manu suâ caelesti eam attrahens) liquorem sugendum admouit, cum indicibili Catharina consolatione & gustu. In tribulationis camino examinatus, monet B. Laurentius de obed. Lulipianus, Caueant retrocedere, & inceptum exer- cap. 23. citium spirituale deferere, ne aereis potestatibus ac inuentibus hominibus ridiculum fiat, cunctorumq; praeteriorum laborum amittant fructum. Nautarum erudiamur exemplo, qui spumantis aquaris, ventorumq; flantium impetum formidantes, nequaquam ab inchoato nauigationis itinere intentionis suae reflectunt obtutum. Nam procellarum tempore irruente, imminetia student vitare pericula, classemq; à naufragio eripere. Nempe pacato mari, prosperis spirantibus ventis, deperditas resumunt vires, securi efficiuntur, & alacres gratiarum pro transacto discrimine Deo referunt actiones &c. Quod nauta corporaliter, hoc Christi milites in agone probati, spiritualiter accicare conentur. Assuetam vitque intus abundare delictis, & penuriam pati: esurire, & gustare quàm suauis est Dominus, gaudere in Domino, & tristari propter Dominum. Nam si corporis pulchritudo, vt scribit S. Ilidorus Pelusiota, nec ob stupores immutatos, verum etiam inter lacrymas retinetur: quanto minus anima decor ob incurrentes tentationes, etiam si in calamitatibus rescat, immutari debet? Immutaretur autem decor animæ, si deflisteret a bene ceptis actibus & rebus. Vt enim ait S. Chrysostomus, Anima ornatus penes eos solos est, qui cum virtute viuunt. quod etiam ait S. Bernardus. Atque ita non desistendo a bene ceptis virtutem colat. Quâ de re sic idem S. Ilidorus Pelusiota, inquit: Eos, qui acceptas contumelias philosophico ac patienti animo ferre minimè volunt, hac duo ad patientiam hortari debent. Alterum, quod eos, qui contumeliam inferunt, nihil aequè disferuat, vt eorum, qui contumeliâ afficiuntur, patientia. Alterum, quod nullâ ratione ipsos aequè vlcises queamus, quam virtutem colendo. Quod si minus fidei habendum putat, quidnam de hac re veterum quidam pronunciarit, audi: Rogatus enim à quodam, quâ ratione hostem vlcisceretur, respondit: Si ipse probum atque honestum virum te praebueris. Cùm igitur qui virtutem ac patientiam colit, moriferas hostibus plagas insugit, quin nos hec arma & praesidia plurimi estimamus: Huc spectat & monitum S. P. N. Ignatij, relictum in Exercitijs inter 14. regulas potissimum Exercitijs primæ hebdomadæ conuenientes, vbi regula quinta sic ait: Quod tempore desolationis, nihil delibendum, aut inuoluendum est circa propositum animi, aut vitae statum, sed in eis perseverandum, quae fuerint prius constituta, pita, precedente die, vel hora consolationis. Talis fuit patientissimus Iob, Iob. 27. 5. qui 6.

qui tot animi, & corporis molestiis oneratus, & suorum sermonibus aculeatis exagitatus, non desistit à benè cœptis: inde post auditos amicorum contra se varios sermones acerbos, inter alia dixit: *Donec deficiam, non recedam ab innocentia mea: iustificationem meam, quam cepi tenere, non deseram.* De Beatissimâ V. Maria in sermone Angelico dicitur: *Tam constantem gerobat animum, quod: quantumcunque tribulationum spina cor ipsi consilulabant, voluntatem tamen suam nequaquam variabant, sed ad sufferendum, ac faciendum quicquid Deo placeret, se promptissimam exhibebat.* Qui enim benè cœpta deserit, ostendit se inuitam pati, unde non habet meritum patientiæ & humilitatis. Ingeniosè id explicat S. Bernardus: *Sola, inquit, gratiam, quam profert, meretur laeta & absoluta Humilitas. Qua enim coacta fuerit, & extorta propter tristitiam, gratiam non habebit.* Et infra: *Generalem adè regulam: Omnis qui se humilitat, exaltabitur. Significat profectò non omnem exaltandam esse humilitatem, sed eam tantum, que de voluntate venit, non ex tristitia, nec ex necessitate. Nec enim per contrarium, omnis qui exaltatur, humiliandus erit: sed tantum qui se exaltat, humiliabitur: nimirum ob voluntariam vanitatem. Ita ergo non qui humiliatur, sed qui se sponte humiliat exaltabitur, utique ad meritum voluntarij. Ego enim quod humilitatis materiam per alium ministratur, v. g. probra, damna, supplicia, non tamen idcirco rectè ab alio, quàm à seipso humiliatus ille dicitur, qui illa omnia tacitè & latè conscientia, causa Dei, subeunda deseruerit.* Præclarum huius rei exemplum refert Cassianus, sed brevius Præclarum spirituale simile, non idem. Nam Cassianus de Viduâ, Pratum de Virgine loquitur. Dicebat S. Syncretica in Vitis PP. Inchoasti aliquid boni non reuocaris per impedimenta inimici, quoniam & ipse inimicus patientia tua destruetur. Et enim qui nauigare caperint, primò pendentes vela, prosperum ventum inueniunt: postea autem contrarius ventus eis occurrit. Sed nauta non mox propter incursum contrarij venti, aut exonerant, aut deserunt nauim, sed paululum sustinentes, aut pugnantes aduersus procellam, iterum rectum cursum inueniunt. Ita ergo & nos in contrarium spiritum incurrentes, crucem pro velo erigamus, & sine periculo seculi istius nauigium explicabimus. Sed mirabilis est, etiam per Ethnicos Deum talis constantiæ edidisse exempla. Inter laudes Fabricij illud celebrè est, quod de eo Pyrrhus dicebat: *Iste est Fabricius, qui difficilis ab honestate, quam sol à cursu suo, auerti potest. Eadem similitudine hoc ipsum pulchrè illustrat Seneca. Solus lux, & vis integra est, etiam inter opposita. Et quamuis aliquid interiaceat, quod nos prohibeat eius aspectu, in opere est, cursu suo fertur. Quoties inter nubila luxit, non est sereno minor, nec tardior, quidem quoniam multum interest, verum aliquid obstat tantum, an impediatur. Eodem modo opposita virtuti nihil detrahunt, non est minor, nec minus fulget. Nobis forsitan non aequè apparet, ac nitet. Sibi eadem est, & more solis obsecuti, in occulto vim suam exercet. Hoc itaque aduersus*

cap. 16.

Et. 34. in Cant. fin.

Luc. 14.

Cas. Coll.

18. c. 14.

Prat. c.

206.

1. 5. libel.

7. n. 18.

Raf. v. p.

186. col. 2.

272.

hist. Ro.

epist. 92.

virtutem possunt calamitates, & damna, quod aduersus solem potest nebula. *Secundò, Agnosce Dei esse beneficium, pati aliquid, ideoque Deo gratias age, dum talia patieris. Passus es aliquid mali, inquit S. Chryostomus, sed si velis, non est malum. Gratias age Deo, quod malum in bonum fuerit transmutatum. Hoc enim adeò placet Deo, vt de S. Gertrude loquens eundem Virgini deuotè dixerit, vt scribitur in eius vita: Tanta huius animæ delectatione afficior, vt sepe numero, dum ab aliis hominibus offendor, me ipsum in eà quieturus inueniam, at que presuram cordis, aliamque molestiam eidem tunc temporis destinem. Quam dum tanta (vt solet gratiarum actione suscipit, tanta suffere humilitate, ac patientia, tanta denique deuotione, in visione passionis meæ mihi offert, omnino me reddat placatum) (scilicet ob tot peccata mundi, quibus offenditur grauissimè, ac perpetuè) facis, vix numeris sepe hominibus, eius amore parcam. Tali affectu Dauid accipiebat humiliaiones sui, corde grato erga Deum, & humili, ideoque cum gratiarum actione dicebat: Bonum mihi, quia humiliasti me, vt disciam iustificationes tuas. Vides, inquit S. Bernardus, quia humilitas iustificat nos: humilitas, dixi, & non humiliatio. Quam humiliatur & humiles non sunt: alij cum rancore humiliantur, alij patienter, & alij libenter. Primi rei sunt, sequentes innoxii, vltimi iusti. Quamquam & innocentia, portio iustitiae est: sed consummatio eius apud humilem. Qui autem dicere potest: Bonum mihi quia humiliasti me, id verè humilis est. Non potest hoc dicere, qui mitius tolerat, minus qui murmurat. Neuter horum gratiam promeretur, quoniam non humilitatis, sed humilibus Deus dat gratiam. Est autem humilis, qui humiliationem conuersus in humilitatem, & ipse est, qui dicit Deo: bonum mihi, quia humiliasti me. Cur bonum? quia Deus eum replet bonis. Nihil est anima illa sanctius, inquit S. Chryostomus, que in malis Deo gratias agit. Reuerà illa nihil distat ab animâ Martyris: similiter & ipsa, & ille coronatur. Nam eam quoque virges licet, qui Deum per blasphemiam negare iustat, & diabolus cogitationum virgines carnificiis, & tenebras ostendens animi agri tudinibus. Si ergo dolores tulerit, & gratias egerit, coronam accipit Martyris. Generosa enim, ac Deum amantis anime, inquit idè alibi, officium est, afflictiones & aduersitates ferre, ac serè generosè tolerare tentationem, atque insuper gratias agere ei qui se tentari permittit, id idem summis fortitudinè (ad quam spectat martyriam) meritò videri potest, animæq; vigilantis, & que omnibus humanis affectibus sit superior. Et alio in loco: Quamdiu grauiora mala intulerit inimicus, tanto maioribus afficit beneficiis & c. Quod enim alij ieiunio, planctibus, precibus, sacco, cinere, ac diuersis penitentia austeritatibus vix perscitiunt, vt nimirum sua peccata deleant, hoc nobis sine sacco, & cinere, ac ieiunio facile licet prestare, si modo ex animo iram deleamus, eis qui nos iniuria laeserint, sincere dimittamus. Si enim inquit, dimiseritis inimicos vestros, dimittetur vobis. Propterea namq; dicere edocti sumus: Dimitte nobis sceleribus*

273.

h. 68. ad

POP.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

1. c. 4.

IX. DE FERENDA CRUCE ET PERSECUTIONIB. 729

1.1. Reu. ep. 11.
 277.
 4. p. Chron. 5. Franc. to 1. 7. cap. 24. 176. h. 64. in Gen.
 fer 78. de temp.
 277.
 Ruff. l. 1. num. 7. 4. Pelag. li. bel. 16. n. 19.
 Rofv. p. 51. col. 1.
 278.
 1. 4. n. 40.
 March. 5. 44.
 279.

ent nos dimitimus, vt discamus remissionis modum, inuicem a nobis accipere. Mirum ergo non est, quod cum a Christo describeretur gloriosus in caelum ingressus, cuiusdam militis, inter voces Angelicas auditas in ingressu eius, secunda talis fuerit audita a S. Brigitta: Feramus ante eum clypeum suum, id est, demonstramus Deo nostro patientiam suam, quae quamuis Deo nostro nota sit, gloriosior tamen ex nostro testimonio erit. Per patientiam enim non solum aduersa sustinuit patienter, sed & pro aduersis Deo gratias agebat. Agnoscebat enim hoc esse singulare beneficium. Hinc Christus Dominus quondam dixit B. Baptistae Veranae: Recordare magis me tibi ostendisse signum amoris, dum te affixi, quam dum te tenerem arde in dulcissimi brachii meo. Magnum beneficium est non peccare: maius posse facere bene: maximum est in superlatiuo gradu, pati malum. Quocirca, vt monet S. Chrysostramus, Ne in omnibus prosperitatem & affluentiam queramus, sed suae in prosperitate, siue in aduersitate simus, simul gratias offeramus Domino, vt visa gratitudine nostrae largiore suam, erga nos declaret prouidentiam. Nam persecutores nostri, etsi id non intendunt, seruiunt nobis nos persequendo. Ideo meritis S. Augustinus, ponderatis illis sanae Scripturae verbis: Maior seruit minori, Esau, inquit, seruit Iacobo, non obsequendo, sed prosequendo. Imo non tantum Deo, sed etiam hominibus iis agamus gratias, qui nobis praebent occasionem alicuius molestiae & patientiae. Scribit in Vitae P.P. Rufini de quodam Fratre, qui veniens ad cellam cuiusdam magni Senis, ingrediebatur, & surabatur ei victum. Cum autem videret Senex, non arguebat illum, sed amplius operabatur, dicens: Puto, Frater ille necessarius est. Habebat autem grandem tribulationem Senex ex penuria panis. Cum autem idem Senior moreretur, & circumdassent eum Fratres; ille videns eum Fratrem, qui solebat ei surari panem suum, dicit ei: Accede huc ad me, Frater. & apprehendit manum eius, & osculatus est, dicens: Gratias ago manibus istis, Fratres, quia per eas arbitror me intrare in Regnum caelorum. Ille autem compunctus de hoc verbo, & agens penitentiam, factus est ipse strenuus Monachus, ex actibus Senis, quos videt. Agnouerunt hoc etiam imperfectiore modo Ethnici Sapientiores. Inter alios Antonius, Similis esse debes, inquit, promontory, ad quod aspidum fluctus alliduntur, ipsum autem persistit, vicinque vnde astuantes circumferantur. Diceret aliquis infelicem me, qui hunc casum sine dolore perferam, & nec praesentibus frangar, nec futura extimescam. Nam vnicuique tale quid potuit accidere, at non cuiusvis erat sine dolore eum casum excipere. Cur igitur illud potius infortunio, quam hoc felicitati adscribis? Aut cur id infelicitatem homini appellas, in quo nihil mali passa est hominis natura: &c. Proinde quoties incidit quicquam, quod ad dolorem te prouocet, recordare huius praeccepti. Non illud infortunium esse appellandum, sed felicitati tribuendum, quod id fortiter feras.

Tertio, Ora pro talibus Deum, Hoc Christus

suasit: Orate pro persequentibus & calumniantibus vos. Hoc suo exemplo docuit, orans in Cruce pro occisoribus suis. Sapet abundantia quaedam sanctitatis est talis oratio. Hinc bene dixit Tertullianus: Scito preceptum nobis esse ad redundantiam benignitatis, etiam pro inimicis Deum orare. Laetit quisquam, inquit S. Chrysostramus, aut contumelia infectatus est, Deum precare, vt mox illi reconcilietur, & parcat. Frater enim est, tuum est membrum: eodem quo tu partu genitus: ad eandem vocatus est mensam. Dicit aliquis: At, si id egero, maiorem mihi in modum aduersarius insultabit. Ergo & maiora te, & plurima manebunt praemia. Quod quantopere Deo placeat, dixit S. Agnes S. Brigittae: Nihil est pulchrius aut acceptius Deo, quam ladentem se diligere, & pro persequentibus exorare. Quod eos facere ait Abbas Charemon apud Cassianum, qui ad imaginem & similitudinem Dei peruenerunt, & Filij Dei nuncupantur, & visceribus Domini longanimitatis induuntur. Tales in iudicio ultimo triumphabunt. Iubetur, inquit S. Chrysostramus, inimicos diligere, & eos demereri: imo etiam pro ipsis orare, vt salutem illorum curam gerat. Hoc enim nobis potissimum in die illo terribili patrocinabitur, & redemptio maxima erit peccatorum nostrorum, si sic affecti fuerimus aduersus inimicos nostros. Neque tantum nobis prodest oratio fusa pro affligentibus nos, sed in Deum quoque redundat. In persecutionibus, inquit Deus Pater S. Catharinae Senenti, quas amici mei sustinent a seruis mundi, dum in eis exercetur virtus caritatis & patientiae; dum amici mei pro eis offerunt in conspectu meo continuas & humiles orationes, mihi refulcat laus & gloria.

Iste modus est omnium optimus ad obtinendam, non rogatam a Deo tui defensionem, imo vindictam, sed non expetitam. Extant huius rei exempla multa. Vnum domesticum sufficit ad hoc probandum. Cum contra S. P. Ignatium extitisset acerbior quidam Pater, & impetu quodam animi abreptus in eum contumaciore, pro eo S. Pater in Missa, magnam vim lacrymarum profundens, clamabat ad Dominum: Ignosce Domine, parce Domine. Cui Dominus: Sine me, ego enim pro te vindictam sumam, ego (nisi respiciat) vltior existam. Accidit autem postea, vt ille Pater in templo quodam Sanctorum reliquias venerabundus intueretur, & inter beatissima ossa quasi hominis aspectum videret, truci vultu flagellum intentans, ni Ignatio pareretur. Eo viso quaquam ille humorem compressit, animosq; submisit, multis tamen postea, magisq; molestus affectus est, vt verissimum esse constaret, quod Ignatio a Deo fuerit significatum.

Quanti momenti autem sit oratio pro persequentibus, fuse indicat S. Chrysostramus: Et, inquit, res pro Martyrio tibi imputabitur, si insidias Dauid & molientem, & ad tantam prouectum malenolentiam, inter bene meritos numeraris, non desinens orare pro illo, Deum obsecrans, vt illi fiat propitius. Quod quam sit nobis vtile, non tantum ob meritum lucrum, & ob futura caelestia praemia, sed etiam

in Apolo. ger. c. 31. f. de laude Dei.
 280.
 1. 4. Reu. cap. 12. 4. Coll. 11. c. 9. alias 10.
 h. 4. in Gen.
 dial. c. 8. fin.
 Rib. l. 5. cap. 1.
 281.
 282.
 h. 3. de Saul.

etiam ob alia, verè docet idem S. Chryostomus. Si pro inimicis orabis, licet pro te nihil dicas, omnia consequeris: hoc est, quæ desideras, quæ petis. Talis autem oratio feruens esse debet, eo modo quem exemplis allatis idem sanctus Doctor proponit alio in loco: Si nolis imitari Dominum, qui Crucifixus pro crucifixoribus oravit, imitare conseruum, qui lapides instar nitris excipiens, neglectis, qui inde oriebantur doloribus dicebat: Domine, ne statuas illi hoc peccatum. Et ut intelligas hæc illum diligenter, & accuratè agere, non simpliciter orabat, neque obiter, neque leuiter, neque flans, sed positus genibus cum dolore & compunctione. Et cum multâ compassionem. Audi 1. Cor. 11. 24. & seq. & B. Paulum: postquam enim enumerasset quanta passus esset, quita, Quinquies quadraginta unâ minus Rom. 9. 3. accepit, ter virgis casus sum, semel lapidatus sum &c. & insidias, quas quotidie ab ipsis sustinebat, addit. Optabam anathema esse à Christo pro Fratribus meis, cognatus meus secundum carnem. Audi, quid dicat Moyses, toties à Iudæis calumniis appetitus. Si dimittis illi peccatum, dimitte. Si verò non, dele me de libro, quem scripsisti. Audi & Dauidem, qui videns Angelum stricto gladio ictum iam iam intentantem, Ego inquit, qui Pastor sum, peccaui, hi qui oves sunt, quid fecerunt? Fiat manus tua super me, & super domum patris mei. Samuel Propheta à Iudæis iniuriâ affectus, contemptus, reiectus, & tantâ ignominia notatus est, ut Deus ipse ei 1. Reg. 11. 23. aliquid consolationis afferre voluerit, dicens: Non te abiecerunt, sed me: audi quid dicat. Absit à me hoc peccatum in Dominum, ut cesset orare pro vobis. Peccatum arbitratus est, non orare pro inimicis. Quam igitur veniam nos consequemur, cum qui de nouo & veteri Testamento sunt, omnes nos impellant ad preces pro inimicis fundendas, si non omni studio, & diligentia hoc præstare conemur? Muld enim maius est, pro inimicis orare quam pro amicis. Nec tantas nobis fert vilitates oratio pro amicis, quantas oratio pro inimicis. Audi Christum dicentem: Si diligitis eos, qui vos diligunt, qua vobis merces erit? Nonne & publicanis hoc faciunt? Si igitur pro amicis oremus, nondum publicanis meliores sumus effecti. At cum inimicos diligimus, & pro inimicis oramus, Deo similes efficiuntur, quantum quidem humane nature fas est. Estote, inquit, similes Patris vestri, qui in celo est, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos.

283. Sed hæc oratio pro iis qui nos affligunt non eo animo instituenda est, ut Deus sumat vindictam, sed ut eis benè sit, & ne quid ob eam rem pariantur. Alioquin, qui preces Deo offerunt aduersus inimicos, inquit S. Chryostomus, perinde faciunt, ac si quis ensẽm acuat, nec aduersus hostes illo genere armorum utatur, sed eo iugulum suum traiciat &c. Nõ aduertit iniuriam te facere Deo, cum Deum aduersus inimicos rogas: Quoniam ipse dixit: Orate pro inimicis vestris, & Diuinam hanc legem inuexit. Cum igitur Legislatorem rogas, ut suas violet leges, & hortaris, ut suis contrarias ferat leges, non eras, sed Legislatore conuulsiam inferis, & in eum insolecis, qui bona tibi largiturus erat, qua occasione precam egentibus. Alio modo

do S. Gregorius Nyssenus contra tales agit: Vt in hominum inter se preliis non potest quis vni parit auxilium ferre, nisi vnâ cum irascente simul in aduersarium concitatus, & exacerbatus sit; ita perspicuum est, quod qui Deum commouet aduersus inimicum, eum roget, ut vnâ irascatur, & ira socius fiat. Id autem est in perturbationem incidere Numen Diuinum, & affici more humano, atque ex bona natura in ferinam scitiam transmutari &c. Sed ad hoc in promptu contentiosorum oppositio est. Protinus enim ad patrocinandum suæ acribitati, ex prophetiâ desumptas voces depromunt. Dauidem desicere peccatores desiderantem, & pudorem & confusionem inimicis imprecantem. Hieremiam, vindictam & pœnas à Deo de aduersariis sumptas videre cupientem: Oseam vuluam sterilem, & vbera sicca inimicis dari rogantem. Ac multa talia passim in Sanctis Scripturis posita colligunt, quod aduersariis imprecari, & suæ ipsorum scititæ bonitatem Dei aduicem afficere oporteat, concludentes. Verum nullas ex verè Sanctis à S. Spiritu afflatis, quorum dicta, Diuinâ ordinatione, ad admonitionem insequentium hominum perscripta sunt, aliquid mali sibi studio habuisse demonstrabitur; sed omnium, quæ ab ipsis dicta sunt, intentio, & que consilium, spectat ad correctionem, & emendationem vitiositatis, atque malitiæ, que tunc in natura vigeat. Quemadmodum igitur ille, qui orat, ne sint agrotantes, ne sint egentes, non hominum interitum, sed mortu & egestatis abolitionem fieri cupit; ita etiam, dum quisq; Sanctorum orat, ut id, quod natura aduersum & inimicum est, ad interitum redigatur, suspicionem imperitioribus prebet, quasi aduersus homines seuiant & exacerbati sint. Nã & Psalmorum scriptor cum dixit: Tollantur peccatores & iniqui de terra, ut non sint: ut peccatum & iniquitas deficiant, orat. Non enim homo hominum hostis est, sed liberæ voluntatis motus, ad nequitiam, & malitiam, loco hostis, constituit id, quod natura commune est. Vt malum igitur deficiat, orat, ac homo malum non est. Ita etiam si pudorem, & confusionem inimicis imprecetur, ostendit tibi cateruam aduersariorum, qui ab inuisibili inimico stantes, vitam humanam oppugnant. De quibus etiam Paulus planius loquitur, Luctam nobis esse dicens aduersus principatus, aduersus potestates & rectores huiusmundi, aduersus spirituales improbitates in caelestibus. Demonicas enim insidias, per quas malitiosa hominibus ad peccatum offendiculis adhibentur, congressus iracundus, cupiditatum occasio, inuidie odij, superbia, taliumque malorum materia; hæc cum magnus Propheta videt, vniuersi que animam insidiando circumcurstantia, ad pudorem redigi precatur, qui his inimicis imprecatur. Hoc autem nihil aliud est, quàm ut ipse seruetur. Naturaliter enim accidit, ut is, qui in certamine lucta victus sit, ob lapsum suum pudeat, ac quod hæc se ita habeant, orationis forma declarat. Erubescant, inquit, & confundantur, qui querunt animam meam. Non enim imprecatur iis, qui damnium in pecuniis afferre per insidias conantur, aut iis, qui de finibus agrorum controuersias mouent; aut iis, qui in caput eius aliquam malitiam designant, sed qui aduersus animam insidias struunt.

struunt. Anime autem insidiari, quid est aliud, nisi à Deo alienare? Porro non alter anima humana à Deo alienatur, quam per vitiosam affectionem. Ne igitur id sibi accidat, pudorem aduersariis imprecatur. Hoc autem nihil aliud est, quam victoriam sibi de hostibus precari: hostes vero perturbationes, & vitia sunt. Sic Hieremias vehementi & ardenti pietatis amore pradius, infans simulachrorum cultui dedito qui tunc regnabat, & subditis eodem cum illo errore inuolutis, atque peruersis, non proprium vtiq; incommodum curat, sed pro communi hominum bono Deo preces offert, rogans ut per impetum, qui aduersus eos, qui impietate se contaminassent, susciperetur, vniuersum genus humanum ad salutatem reduceretur. Similiter autem etiam Propheta Oseas, cum inter Israëlitas vitiositatem, atque malitiam tunc secundam esse videret, sterilitate eos condemnat, & acerba peccati vbera arefcere vult, ut neque nasceretur, neque aleretur malum hominibus. At si quis alius in Sanctis huiusmodi sermo inueniatur, qui iram aliquo modo arguat atque significet, ad eiusmodi omnino sententiam spectat, quæ vitium expellat, non hominem conficiat.

4. par. Chron. S. Franc. r. 2. 17. c. 24. 13. ep. 181. 284. 1. c. 7. 285. 1. 4. Rev. 2. p. 106.

Inter alia monita, quæ Christus Dominus magnæ suæ seruæ B. Baptistæ. Veneranæ Ordinis S. Francisci tradidit, hæc fuerunt: *Roga me ex corde, ut ego ei, qui te afflixit, parcam, & ut eum liberem à penâ, quam meretur; sicut velles liberari oculum tuum, vel aliud membrum, ab aliquâ penâ crudeli: quia proximus tuus, est oculus tuus & membra tua.* Hæc est virtus solida. Quia, ut sentit S. Ildorus Pelusiota, *Si quis iis, qui in tuore feriuntur, veniam tribuat, ac pro ipsis, ut ex huiusmodi furorē emerant, vota faciat, atque ita sit comparatus, ut non modò à vindictâ studio abhorreat, sed eorum etiam, quos hoc vitium subegit, miseriâ commoueat, hic demum verè est, qui sincerè philosophari nouit.*

Sed perfectionis Iudicis, ne quidem Deus orandus est, eos ut liberet à crucibus, quibus premuntur, si bono communi non officiant. Agnouit hoc inter Ethnicos pro Sancto habitus Epictetus apud Arrianum: *Quemadmodum viator ex obuiò sciscitatur, quam viâ sit incedendum, eam, quæ ad dexteram est, non magis appetens hæc quæ ad leuam dirigitur, ut pote cum non velit alterutrâ istarum ingredi, sed ea tantum, quâ possit peruenire ad destinatum locum, ita sanè conueniebat, nos quoque accedere ad Deum, ut solent facere viatores. Et eodem etiam modo, quo vii poterat oculis, quos adhibemus, non ut certius demonstrent aliquid, sed ut iis apprehendamus visa & phantasias rerum nobis propositarum. At nunc tremebundam moramur auriculam, & Deum implorantes, rogamus ipsum supplices: Misere mei Domine. Da ut possim euadere, id est liberari ab hac vel illâ aduersitate. Ignauissime homo aliunde expetis quàm id quod melius est & vnum aliud quiddam melius est, quàm quod visum Deo fuerit: Quare, quantum in te est, corrumpis Iudicem: sed cuius Consiliarium?*

Quartò, Peccatis tuis imputa, quæ pateris. Tunc es stabilis, dixit Christus Dominus S. Bri-

gittæ, cum in tentatione contra Deum non murmurat, sed cum hilaritate omnia sufferendo, & peccatis tuis omnia imputando, regratatus Deo. Et alibi ait: *Si quid vituperatur, non contristetur, sed respondeat sic: Dignum est, quia toties in conspectu Domini peccauit, & non poenituit; maioribus enim afflictionibus ego digna sum. Ideò rogate pro me, ut tolerando opprobria temporalia, fugiam sempiterna. Hac ratione placuit quendam iratum Senex quidam in Vitis PP. laudatus à Ruffino: Quidam, inquit, Frater, dum ab altero iniuriaretur, venit & nuntiavit Seni, cui ille respondit: Satisfac cogitationi tuæ, quoniam non vult te Frater iniuriari, sed peccata tua. Ideò in omni tentatione, quæ tibi continget per hominem, non arguas eum, sed tantummodò dic: Quia propter peccata mea hæc contingunt mihi. Idem in Vitis PP. alter Senex sua debar: In omni tentatione non culpes hominem, sed te ipsum tantum, dicens: Quia pro peccatis meis hæc mihi enenerunt. Et ita S. Teresa suas Moniales admonuit: Si omnia, inquit, benè & accuratè expendantur, nunquam sine omni prorsus culpa, & planè immeritò accusamur. Semper quippe culpis scæmus, & mentimur haud dubiè, si nullum nos peccatum habere diceremus. Ita ut licet id in nobis peccatum non sit, cuius insimulamur, nunquam tamen omnes ita experies culpa sumus, sicut bonus Iesus erat. Ille enim nunquam peccauit, nos autem, ut ait S. Iacobus Iacob. 3. Apostolus. In multis offendimus. Ideò meritò sanctus ille Adolescens in medio fornacis Babylonice orans dicebat: In veritate & iudicio induxisti omnia hæc propter peccata nostra.*

Tali animi sensu excipiamus omnes aduersitates. Quamuis autem sæpè pati contingat obrem, non vituperatione & penâ, sed laude dignam, tamen Deus ob alia nostra peccata, quæ impunita fuerunt, mittere solet tribulationes, occasione rerum non malarum contra nos excitatas: quemadmodum viso quodam indicauit S. Ephræmo, dum in carcerem innocens esset coniectus, & in vitæ periculo constitutus. Tunc enim indicauit illi Deus, eum quidem ob illam causam, ob quam incarcerationatus fuit, carceres non meruisse, sed ob iniuriam quandã rustico olim illatam, & à Deo non castigatam, se illum carcerem in penam illi destinasse. Ethnici meliores aduersitates non habuerunt pro iniuriâ. Hinc Seneca librum edidit, quo ostendit in sapientem non cadere iniuriam, & conuita ac contumelias, umbras iniuriarum & suspensiones appellat. Ad quas, inquit, despicendas non sapienti opus est viro, sed tantum conspiciente; qui sibi possit dicere, vtrum meritò mihi ista accidant, an immeritò, illi, qui iniusta facit, erudescendum est.

Quintò, Impedi eos, qui volunt te defendere, vel tuam iniuriam vlcisci. Parum est, inquit S. Bernardus, cum per se ipsum humiliat nos Deus, si tunc libenter accipimus. Accipe huius rei mirabile documentum de S. Dauid. Aliquando maledictum est illi, & à seruo: at ille nec cumulatam iniuriam sensit, quia sensit gratiam. Quid mihi ait, & vobis filij Saruæ? à perè

1.6. Reti. cap. 65. Ruff. 1. 3. num. 78. Pasch. c. 7. num. 2. Ros. pag. 113. col. 1. Ruff. 1. 3. num. 82. Pasch. c. 3. num. 1. Ros. v. p. 113. col. 1. Ita. per. sect. c. 15.

apud S. rium 1. Febr. Ger. Voff. tom. 3. S. Eph.

286. C. 3. 4. in Cant. 2. Reg. 6.

verè hominem secundum cor Dei, qui se vlescenti potius, quam exprobranti succensendum putavit. Veruit prohibere maledicum conuictantem, quatum astutus maledicta. Et addidit: Dominus misit illum ad maledicendum Dauid. Prorsus secundum cor Dei, qui de corde Dei ferebat sententiam sauebat lingua maledica & ille intendebat, quid in occulto ageret Deus. Nunquid in ore blasphemus Deus absit: sed eo vsus est, ad humiliandum Dauid. Sic Christus Petro volenti Christi hostes in horto reprimere, cum atripuisset gladium, & auriculam Malchi abscidisset, id improbat, & ne ulterius pergeret vetuit.

Matth. 26. 52.

287. cap. 10.

ep. 1. ad S. Ioan.

dialog. c. 100.

288. Ruff. l. 3. num. 80. Pelag. lib. 16. num. 12. Pafch. c. 7. num. 5. Rosv. p. 517. col. 1. num. 84.

h. de Dauid & Saule.

Sextò, Noli tristari de iniuriis, sed gaude. In sermone, ore Angelico S. Brigittæ dictato, dicitur: Talium sublimitatum viribus vel artibus suis insidiator nequit attingere, quando ipsorum gaudium non est aliud, nisi vt Deo rependatur honor & gloria & quando nulla etiam eos commoueat tribulatio, nisi Dei offensa & inonoratio. Inter magnas Beatissima V. Mariæ laudes, à S. Ignatio Martyre recensetur, quòd esset in persecutionibus & afflictionibus hilaris, in penuriis & indigentis non querula, iniuriantibus grata. Et Deus Pater perfecti hominis conditiones describens coram S. Catharina Senensi dixit: Cum anima peruenit ad gustandum hoc admirabile lumen, velocissime currit ad me, veluti philocapta cum ingenti dilectione ad mensam sancti desiderij, non videndo se propter se, quarendo consolationes proprias temporales vel spirituales, veluti persona, que totaliter in isto lumine atque salubri notitia propriam voluntatem abnegauit. Nullum omnino laborem vitat, vnde cunq; proueniat, immò letatur cum plena tolerare opprobria quacunque, molestias diabolicas, & murmuraciones hominum. & in mensa sanctissima crucis manducat honoris mei cibum atque salutis animarum. Neque remunerationem aliquam exquirat à me, vel ab aliquâ creaturâ, quia spoliatus est ab omni amore mercenario: quia me nequaquam amat aliquo respectu sui. Hac ratione quidam Frater in Vitis Patrum commendatus, quando plus eum aliquis iniuriabatur, aut deridebat, tantò plus ille gaudebat, dicens: Isti sunt, qui nobis occasionem præbent ad profectum nostrum: qui autem beatificant nos, conturbant animas nostras. Scriptum est enim: Quoniam qui beatificant vos, decipiunt vos. Ibidem de quodam Iuvene scribitur, quòd cum à Senè quodam canuitis esset affectus ille exorto cachimmo risit, cui Senex ait: Quid est hoc, quod agis: ego te iniurior, & tu rides: Cui Iuuenis ait: Et non vis, vt rideam, cum tribus annis mercedem dederim, vt hoc paterer, quod hodie à te gratis patior? Hoc Abbas Ioannes referens dicebat: Hec est porta Dei; per quam Patres nostri per multas tribulationes & iniurias gaudentes ingressi sunt Ciuitatem Dei. Quocirca ad hoc propositum præclare dixit S. Chrysostomus: Si verè dicit, corrige: si falso, irride: Si tibi ipsi conscius es, eorum que tibi obiciuntur, respice: si non es, despice: imò verò non solum deride ac neglige, sed etiam exulta. Multò magis tempore aduersitatum abstine à lacrymis. Hoc enim est signum muliebris animi & non

generosi, nec fortis: fortitudo enim contraria est talibus lacrymis, propriis vilium & abiectionum muliecularum, quia fletu mitigatur dolor & tristitia, vt ait S. Thomas, & patet experientia, & suprà dictum est.

1. 2. q. 38. a. 1. 289.

Septimò, Noli existimare eos Deum offendere, qui te aliquâ iniuriâ vel molestiâ afficiunt; sed excusa illorum facta, dicta, saltem intentiones, imò tribue eas bono zelo eorum, eosque id facere vel dicere, ex amore virtutis, & boni communis, vel tui, ac præmium hanc ob causam mereri, eosque tanquam instrumenta quædam Dei, tua peccata purgantibus per eos, honora, & cole propter Deum. Imitare S. Dauid, qui cum à Semei malediceretur, & impetretur lapidibus, & hac motus iniuria Absai vellet illius caput amputare, dixit Dauid: Dimitte eum, vt maledicat; Dominus enim præcepit ei, vt malediceret Dauid: & quis est, qui audeat dicere, quare sic fecerit? Sic benè P. Ludouicus de Ponte in vita P. Baltharis Altarez excusat S. Io. seph Sponsi B. V. Mariæ à culpâ, quamuis enim apud eum venisset in suspitionem adulteræ, ille tamen in eâ suspitione non fuit alicuius culpe reus, vt qui rei ad eâ iniuriatam causam ignoraret & propter zelum coniunctum cum ignorantia, que excusat à culpâ. Sed si alicui certò constaret, iniurias sibi illatas omni ex parte iniquas fuisse, nec iustam excusationem mereri, tunc oportet, sine alio malo affectu, compati auctori iniuriæ, & dolere ob Deum eâ offensum. Et ita Deus Pater ipse S. Catharinæ Senensi dixit: In tribulationibus & iniuriis, quas ego seruis meis occurrere permitto, probatur virtus patientiæ, ac etiam in animâ serui mei crescit ignis affectuose caritatis ex compatione, quam habet illius anima, que sibi facit iniuriam. Non amplius absque comparatione dolet de damno illius iniuriantis, quam de iniuriâ suâ, præcipue propter offensam meam. Hoc agunt illi qui sunt in statu magis perfectionis, & ita ex hoc in virtutibus crescunt. Quia tamen inenutabile est cor hominis, & nemo sine Dei reuelatione (quam ad talia cognoscenda non solet, etiam dilectis suis seruis & amicis, concedere, quibus concedit ad cognoscenda alia) certò scire potest, in eo, qui alterum iniuriâ afficit, nil esse interitii, quòd excusationem mereatur; idèò tutius est, non condemnando eum, excusare omnia, benè interpretari, bono zelo, vel saltem primo eius motui, id attribuere. Hoc S. Bernardus suadet: Excusa intentionem, si opus non potes; puta ignorantiam, puta subreptionem, puta casum.

2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

1. 2. Reg. 16. 7. 8.

tare possint maiorem acerbiteriam crucis tuæ, ut ita pars inferior sentiat maiorem molestiam, & tu eam libenter pro Deo tolerans, des maiorem gustum Deo, & plus merearis, pro maiore incremento Diuinæ eius gloriæ. Hoc suo exemplo Christus Dominus docuit, qui variis considerationibus spontè accersitis excitauit in se orans in horto, timorem, tristitiam, tædium, agoniam, & sudorem sanguineum; ut non tantum corpore, sed animo etiam pateretur acutissimos mentales dolores, quos maximos efficacius in animâ, quàm in corpore cum esse perpeffum incomparabiliter supra communes, ait B. Laurentius Iustinianus. Et quidem postquam ab Angelo confortatus fuit, cæpit sentire agoniam vsque ad sudorem sanguineum. Immo, ut diuinitus edocta docuit B. Angela de Fulginio, Christus D. ab instanti sua conceptionis, continuò considerabat singulariter omnes pœnas, & quamlibet per se, quas in suâ carne experiri debebat, ut sic continuè summum dolore sentiret. Sic fecit Dauid in suâ & Christi personâ considerans Achiopelis erga se, & erga Christum Iudæ, ingratitude, & iniustitiam illatam. Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique; & si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset, abscondissem me forsitan ab eo. Tu verò homo vnanimis, dux meus, & natus meus. Ea enim, inquit Theodoretus quæ ab inimicis fiunt, toleranda & ferenda censens: omnium mihi molestissimum videtur, virum familiarem, & concordem, meum sodalem & conuictorem, factum & diuinarum ac humanarum rerum mecum conscium, res inimicas & hostiles facere.

293. Nondè, Nullam aduersitatem, & persecutiōnem haberes pro iniuriâ: etsi pro tali soleat haberi, & sit verè: quia ob peccata tua plura merearis, & peccatis iustissimè à Deo tales aduersitates permittuntur vel immittuntur: proinde non sunt iniuria, sed beneficia, quia sunt pœnæ debitæ culpæ tuæ, eas abolentes. Sicut suspensiuum non est iniuria furi illata, sed supplicium, quod est promeritus furto suo. In insidiis, & calumniis, inquit S. Chrysostomus, iniuriam non patimur, sed illi, qui faciunt. Ait enim: Anima, quæ peccat, ipsa morietur. Peccauit autem, non qui malè passus est, sed qui malè fecit. Scribitur in Vitis PP. Abbatem Ammonem prophetaffe B. Antonio: Multum habes in timore Dei proficere. Et educens eum è cellâ, ostendit ei lapidem, & dixit ei: Vade, & iniurare lapidem hunc, indefinenter cede illum. Quod cum fecisset, interrogauit illum S. Antonius, si ei aliquid lapis respondisset? At ille dixit: Non. Cui Abbas Antonius ait: Ita & tu ad hanc mensuram perueniturus es, si nullam tibi fieri arbireris iniuriam. Si mansuetudinem exhiberemus, inquit S. Chrysostomus, essemus omnibus insuperabiles, nec vlla ad nos iniuria perueniret. Et, ut idem alibi ait, Num illud spectemus, non, ne quid mali patiamur ab inimicis, sed quâ ratione fieri possit, ne quid illis inferamus mali. Ita nihil patiemur mali, etsi innumera perferamus mala: quemadmodum nec Dauid, dum à sau-

le eicitur, dum in exilium agitur, dum vsque ad viâ discrimen insidiis appetitur, quicquam acerbi passus est; quin potius tum hoste suo factus est illustrior, honorabiliorq; tum ceteris omnibus amabilior, ilque non hominibus tantum, sed ipsi etiam Deo. Hoc autem magnum beneficium est, & veræ amicitie affectus. Hanc ob causam, ut obseruauit S. Ambrosius, S. David, Euangelico spiritu non solum inoffensus, sed etiam gratus fuit conuictanti Semei, & delectatus potius, quàm exasperatus iniuriis; pro quibus mercedem sibi reddendam arbitrabatur. Hoc autem magnum beneficium est. Hinc Stephanus Monachus sanctus, teste S. Gregorio, eum sibi amicum credebat, qui sibi molestus aliquid irrogasset. Omnes suos aduersarios nihil aliud quàm adiutores aestimabat. Ideò meritò dicebat B. Baptista Verana: Quando anima crescit in gratiâ, non cognoscit amplius inimicos, imò quamlibet personam, quæ adiuvat ad salutem, cognoscit pro amico. Totus mundus & infernus sunt ei amici, tantum se pro inimico habet; & non inuenit illam personam, quæ impediat eius salutem, nisi suos inordinatos affectus, & postquam pacem secum fecerit, non habet de quo doleat. Beatus, qui peruenit ad hunc gradum: tunc est reconditum principium futura impassibilitatis: hic est occultatus thesaurus cordialis pacis mentalis, & qui huc non intrat, non scit quid bonum in hac vitâ mortali. Hic anima inibat cum Deo, Deus pacem vult, quia Rex pacificus est; & cum hominibus pacificis in domo quietâ vult habitare. Hoc sensu S. Gregorius Papa dixit, ponderans illa Christi Domini verba: Maiorem hac dilectionem nemo habet, quàm ut animam suam ponat quis pro amicis suis; Mori, inquit, pro inimicis Dominus venerat, & tamen positurum se animam pro amicis dicebat, ut nobis ostenderet, quia cum lacrum facere de inimicis possumus, etiam ipsi amici sunt qui persequuntur. Humilis, inquit B. Laurentius Iustinianus, semper arbitrat, se deteriora mereri, quàm patitur: quamobrem patienter, aspera sustinet gratias in tentationibus agit. Nec valet quis humano explicare eloquio, quanta sit utilitatis quanti meriti, & quàm sit Deo gratum, non altum sapere, tribulationes irruentes perferre fortiter, illatas contumelias tranquillâ mente pati, & humiliter aduersantia quæque aduersâ propriis peccatis adscribere.

Decimò, Tempore aduersitatum noli adhibere etiam pias considerationes, quæ possent in te minuere sensum & molestiam aduersitatum, si eas Dei beneficio experiris te patienter, libenter, & hilariter perferre. Hoc S. Ecclesia in suo Hymno commendat in Martyribus, laudans eos, quod corde tacito mens illorum benè conscia, patientiam conseruauit. Nam non tantum ore tacebant, sed & corde, non admittendo sermonem consolatorium internum. Nam, sicut homo ipse, ut ait S. Ambrosius, sue auctor est arumna, exaggerando secum grauitatem aduersitatum; ita è contratio verum est, quod scripsit S. Chrysostomus: Intellectus potest dissoluere passiones; Cogitando de rebus exhilarationis, Tuñ enim tantum

de perf. grad. c. 9.

Pl. 4. 13. 14.

h. 68. ad pop. Ezech. 18. 20. 1. 7. c. 9. n. 3.

h. 14. in ep. Rom. to. 1. cont. spectac. & de Dauid.

294. 1. 1. Off. c. 48.

h. 35. in Euang.

295. 4. p. Chr. S. Franc. to. 2. l. 7. cap. 26.

h. 27. in Euang. Ioan. 15. 13.

296. l. de humil. c. 17.

297.

in c. 8. Luc.

in c. 11. Luc.

tum adhibenda sunt pie considerationes, quando quis sine illis deficeret in aduersitatibus. quo tempore prodest talibus considerate, per aduersitates grauiora mala pœnarum temporalium, hic & in Purgatorio euitari; amplas pro iis in celo coronas parari: per eas Christo nos, & Sanctis eius, plura passis, similes reddi. & his similia, quæ supra cap. 3. attuli; & ab aliis copiosè explicata sunt, quæ hic non referam, ne actum agam. Proderit etiam talibus, ita se animare, quomodo se animabat P. Balthasar Aluarez in

Vit. c. 40.
p. 473.

suis crucibus, quas sæpe patiebatur: Erras si cogitas, te integrum & non benè conuulsim peruenturum ad calum. Celorum enim regnum est detruncatorum regnum, tentatorum, afflictorum, contemptorum, & qui hæc & similes alias arumnas & calamitates experiri sunt. Quomodo igitur auderes inter tot adeo celebres ac decantatos Duces & Capiteanos comparere, adeo timidus, ut si Deus causam & litem tuam tibi ipsi decidendam committeret, eam contra te ipsum decideres? Deus vult, te hoc intelligere, pretiosum esse bonum, quod querimus, pro quo obtinendo tanta toleramus. Si cupidus quispiam in sua vinea colenda multas pecunias & tempus expendisset: & post magna indicia copiosi fructus videret eam grandine confringi ac destrui: quid is in animo sentiret? quid si grandines ipse, aureæ essent, quantam acciperet consolationem? multo si quidem maius esset illi lucrum, quam esset iactura vineæ. Aurei sunt lapides valde pretiosi, contemptus, vehementerque locupletantes eos, qui nouerunt esse patientes. In huiusmodi etiam occasionibus dicere solebat, debere unquam quemque attendere, omnes, qui sunt in celo, Sanctos ipsum aspicere, & expectare, quomodo ipse difficultatem illam superet, & ex ea proficiat. Et Christus ipse Dominus noster dicebat: Discite a me, quia mitis sum & humilis corde: attendens, quomodo nos in his difficultatibus geramus, iram mansuetudine frenantes, & contemptum humiliter tolerant: false ne ipse iure conueneratur, quod eius verbum, & exemplum parui faciamus. Cogita, inquit, quid sentiat Superior, si se primò veniente ad communes Collegij occupationes, id non sufficiat, ut alij ad easdem exactè & ad nutum conueniant; & se ad domum purgandam, scutellas lauandas demittente, alij non imitentur; & se ad communem orationem surgente, alij ex ignauia in lecto remaneant. Si igitur homo puluis grauius fert, verba & exempla sua optato fructu carere, quid sentiet Christus, si verbo suo non obediatur, & exemplum obliuioni tradatur? Et hoc sensu intelligendus est S. Ilidorus Pelusiota scribens, Plerosque mortalium, imperitiâ obrutos ita in calamitatibus affici, ut eorum animi consolationem omnem respuant (quippe calamitatibus succumbentes, iniquo animo eas ferentes, & quasi desperabundi.) Qui autem prudenti iudicio gubernantur, eas propulsant, non modo fortiter ferendo, sed etiam coronas animo & cogitatione versando. Exemplum huius rei habemus in Ioseph Patriarchâ innocentissimo, qui, ut ponderat S. Chrysostomus, cum oblitus eius esset Præfectus pincernarum, cui liberationem & carcere, sibi diuini-

l. a. ep. 76.

h. 63. in
Gen.

tus reuelatam prædixerat. Non est ob hanc sui obliuionem perturbatus, nec commotus, nec eger talis. Nam si quis ex vulgaribus fuisset, dixisset fortassis intra se: Quid hoc rei? Præfectus pincernarum, mox ut interpretatus sum ei somniorum visionem, pristinam felicitatem accepit, & non est memor eius qui sibi prædixit: Ille quidem solitâ felicitate fruitur, ego autem, qui nihil mali operatus sum, hic concludor cum homicidis, cum furibus, cum latronibus, cum his, qui innumera mala commiserunt. Nihil horum vel dixit vel cogit aut sciebat enim, quod amplius sibi stadium pararetur, in quo decerandum esset, ut legitime certando, clariori redimiretur coronâ. Considera enim quomodo post restitutionem Præfecti pincernarum, duo anni præterierint.

Commendat hoc S. Terefia in quadam magna sanctitatis Moniali, Beatrice Dignesia, quod ad dicere solet, insignem quandam rusticitatem fore, in doloribus, quos ei Dominus innumeret, alleviamentum quarere. Et in alio libro excitans suas Moniales, ne, dum innocenter accufantur, excusent se, promissa iis tacentibus Dei defensione illis ad futurâ, vetat eas reuocare in memoriam, quippe alleviamentum quoddam crucis & molestarum, quas accusationes inique afferunt parti inferiori nostræ. Excitabit, inquit, Diuina Maiestas aliquem, qui verum Patronum, vobis tacentibus ager: sed vos huius rei recordari nollem, sed gaudere, quod culpemini. Quid si vos non defenderit, certum est, id minime opus esse. Sic silentem Ioseph, & neminem acculantem, ut ait S. Chrysostomus, Clemens Dominus in tantam eum gloriam perduxit, quando vidit atbletam suam rectè certasse &c. Scit enim (supra dixerat) optimus artifex, quanto tempore in igne debeat aurum teneri, & iterum inde reduci. Sed qui necdum sunt stabiliti in perfecto crucis amore, antequam aduersitates ingruant, piis se cogitationibus corroborent, ut excipiant fortiter, dum superuenerint, iuxta S. Gregorij Papæ consilium: Mens, inquit, sollicita, antequam agere quodlibet incipiat, omnes, quas pati potest, sibi contumelias proponat: quatenus Redemptoris sui probra cogitans, ad aduersa se preparat, que nimirum venientia tantò fortius excipit, quando se cautius ex præscientiâ armavit. Qui enim improvidus ab aduersis deprehenditur, quasi ab hoste dormiens inuenitur: eumque citius inimicus necat, quia non repugnantem perforat. Nam qui mala imminencia per sollicitudinem prænotat, hostiles incurfus, quasi in insidiis vigilans expectat, & inde ad victoriam valentior accingitur, vnde nascens deprehendi putatur. Solerter ergo animus ante actionis sue primordia, cuncta debet aduersa meditari, ut semper hæc cogitans, semper contra hoc thorace patientie munitus, & quicquid acciderit, prouidus superet, & quicquid accesserit, lucrum putet. Hoc ipsum suavitè Seneca Imperfectus, & adhuc in publicum se iudicium dirigentibus, hoc proponendum est, inter iniurias ipsas contumeliasque versari debere: omnia lucra accidunt expectantibus. Quod quisque honestior genere formâ, patrimonio est, hoc se fortius gerat; memor in primâ acie alios ordinare

l. fundat.

cap. 11.

l. in. pef.

cap. 11.

l. 63. in
Gen.

l. 11. mo.

cap. 17.

298.

l. quod in
l. p. 11.

cap. 19.

l. 19.

l. 19.

Arere contumelias, & verba probrosa, & ignominias, & cetera debonestamenta, velut clamorem hostium ferat, & vt longinqua tela, & saxa sine vulnere circa galeas crepitantia.

299. *Vndecimò, Noli quantum in te erit, discedere ab iis locis, & personis, à quibus aliquid pateris, sed libentiùs ibi mane, quam alibi, vbi nihil eiusmodi pateris. Dicebant olim Patres, vt scribitur in Vitis PP. Si tibi contigerit tentatio in loco, in quo habitas, non deseras locum in tempore tentationis, quia si deserueris, quocumque perrexeris, ante te inuenies quod fugiebas: sed patiens esto, donec tentatio transeat, ne discessio tua aliis scandalum faciat: & ne forte aliis, qui circa locum ipsum habitant, tribulationem ingerat discessio tua.*

15. libel.
7. n. 12.
Rol. pag.
389.

1. par.
Chron.
cap. 4.

cap. 42.

Gall. Ab.
1583.
Bac. l. 1.
c. 18. n. 2.
300.

1. par. c. 11.

S. Dominicus libentiùs concionabatur in iis locis, in quibus contemnebatur, quam in aliis, in quibus honorabatur: vt scribit Ferdinandus de Castillo in eius vitâ. De Sociis S. Francisci scribit S. Bonauentura in vitâ eius: Multa, inquit, eis in diuersis partibus Orbis inferebantur conuitia, tanquam personis despiciabilibus & ignotis, verum amor Euangelij Christi, ad eos ipsos patientes effecerat, vt quærent potius ibi esse, vbi persecutionem paterentur, in corpore, quam vbi cognita eorum sanctitate, mundano possent gaudere saure.

Sic, sancta illa Virgo, cuius nomen fuisse Iliodoræ, Græcæ membranæ docent apud Palladium in Historiâ Lausiâcâ, quamdiu in Monasterio Tabennensiotarum, ab aliis Virginibus conuitiis, contumeliis, verberibus per annos plurimos afficiebatur, libenter in culinæ ministeriis, segregata à cæteris versabatur, summâ patientiâ, & silentio tolerans omnia. Sed postquam Abbati Pityrum Angelus eius sanctimoniam reuelauit, & is eam longo suscepto itinere, in illo Monasterio inuicuit, & publicè commendauit, ac adorauit, eiusque sapientiam sibi ab Angelo esse indicatam, narrauit, videns se honorari ab iis, à quibus antea incredibilia passa fuit, tam ex illo Monasterio profugit ad locum adeò incognitum, vt nunquam resciri potuerit, quò crucis Christi amica & inimica mundani honoris, secessisset. S. Philippus Neri cum per 33. annos manens in Domicilio S. Hieronymi multa à quibusdam domesticis pateretur, ne occasione, quotidianorum meritorum sese priuaret, noluit ad domicilium Patrum Congregationis Oratorij à se fundati transire, donec summi Pontificis autoritate, ad hoc faciendum coactus est, vt scribit Gallonius & Baccius in eius vitâ. Huic patientiæ affine est, libenter ea loca adire, in quibus aliquis aliquid pati consuevit, vt faciebat adhuc secularis B. Clara de Montefalco, teste Baptistâ Pergilio in eius vitâ. Porrò sicut loca, molestiarum nostrarum seminaria ob eas deferenda non sunt, sic neque Personæ nobis iniuriôsæ declinandæ. Extat insigne rei huius exemplum apud Cassianum & Ioannem Moschum in Prælo spirituali:

Quædam, inquit Cassianus, Religiosa femina patientia virtutem tantâ auaritate sectata fuerat, vt non solum temptationum non vitaret incursum, sed etiam occasiones molestiarum sibi procuraret, quibus frequentibus instigata non cederet. Hæc cum Alexandria commoraretur, essetq; non obscuris orta Maioribus, atque in domo, quæ sibi à parentibus fuerat derelicta, religiosè Domino deseruiret, veniens ad beatæ memoriæ Athanasium Episcopum, precabatur, vt aliquam sibi alendam viduam daret, quæ ex Ecclesiasticis sumptibus pascebatur. Et vt petitionem eius verbis ipsius exprimaui: Da mihi, inquit, aliquam ex Sororibus, quam re-paussem. Sacerdos igitur cum laudasset propositam famina, quòd eam ad opus misericordie vidisset esse promississimam, iussit ex omnibus eligi viduam, quæ & honestate morum & grauitate ac disciplinâ omnibus præferretur, ne forte desiderium largitatis percipientis vitio vincatur, & quæ mercedem quæreret in egenâ, damnum fidei prauis eius offensa moribus pateretur. Cui cum domum adducta omnibus deseruiret obsequiis, virtutem modestiæ ac lenitatis eius experta, vidensq; se ab ipsa monentis singulis gratiarum actione pro officio humanitatis honorari, post dies paucos ad memoratum reuertitur Sacerdotem. Rogaueram, inquit, vt mihi dari præciperes, quam ego rescirem, & cui morigeris famularer obsequiis. Cumq; ille nec dum propositum famina ac desiderium intelligens, estimasset petitionem eius dissimulatione Prepositi fuisse neglectam, causâq; more illius, non absque animi sui commotione perquirens, protinus agnouisset, honestiorem ei ceteris viduam deputatam occultè præcipit, vt ea illi, quæ esset cunctis nequior, traderetur, quæ scilicet vel iracundiâ, vel rixis, vel volentiâ seu verboritate, atque etiam vanitate cunctas, quibus hæc vitia dominarentur, excederet. Quam cum multo facilius inuentam, sibiq; traditam domi habere coepisset, atque eadem ei diligentia, quâ priori illi viduæ, vel etiam studiosius ministraret, hoc solum ab eâ pro tantis obsequiis recipiebat gratia, vt indignis ingiter afficeretur iniuriis, conuitiis quoque ab eâ, exprobrationibusq; continuis vexaretur, obuiante ei, & maledictis obiectionibus increpante, eò quòd se non ad refrigerium, sed potius ad cruciatum, & contumeliam ab Episcopo poposcisset, magisq; se de requie ad laborem, quam de labore transfultisset ad requiem. Cum ergo assiduas iurgiorum eoque prorumperet, vt ne ab iniectioe quidem manuum proæc mulier temperaret, illa aatem humilioris obsequij ingeminaret officia, non furentem vincere renitendo, sed semetipsam humiliter subiiciendo, discebat, vt multis modis indignitatibus læcessita, obiurgantis insaniam humanitatis mansuetudine deliniret. Quibus ad plenum exercitiis confirmata, perfectamq; virtutem desiderata patientiæ consecrata, ad memoratam Sacerdotem, tam pro electionis illius iudicio, quam etiam pro beneficio exercitacionis suæ, gratias relatura perrexit: eò, quòd secundum desiderium suum tandem ei Magistram patientiæ dignissimam prouidisset &c. Tandem dedisti mihi, quam re-paussem: nam illa prorsus suis me potius honorabat ac refrigerabat obsequiis, &c.

Caf. Coll.
18. c. 14.
Prat. c.
206.

Sic S. Catharina Senensis feminam cancro
Qqq 2 fatente

301.

1.1.c.7.vi. ta.

ferente horridam, sui infamaticem, domo expellere. et si ad id vrgeretur a matre, noluit, sed omnia ei obsequia instar seruae libentissimè impendit. Hac de sexu muliebri, inquit Abbas Piamon apud Cassianum, dixisse sufficit, vt commemoratione hac, non solum adificemur, verum etiam confundamur, qui nisi fuerimus ad ferarum morem retrussi in caueas cellularum, patientiam retinere non possumus.

302.

Duodecimò, Tamen si mutatione loci scites non cessaturas cruces tuas, sed te absente duraturas, eos verò qui te persecuti sunt, redituros ad cor, & ex tuo discessu voluptatem concepturos, si bonis & licitis modis, potes locum mutare, & hac ratione materiam lætitiæ præbere aduersariis, & amouere occasiõnem peccandi contra caritatem (quando clarè appareat te ab iis malignè tractari) expedit, vt te talibus subducas, & propter Deum eligas honestum exilium. Sic Iacob fratri indignanti piè cecidit, inquit S. Ambrosius id suadens, & Rebecca, id est, patientia, instructus consilio, abesse maluit, & peregrinari quàm excitare fratri indignationem, & tunc redire, cum fratrem mitigatum putaret. Et idèò tantam apud Deum inuenit gratiam. Hoc cum laude fecit David, vt ponderat S. Chrysoctomus. David, inquit, potius habuit fugere, & a patriis adibus exulare, atque erroneam profugam, agere, & in calamitate sibi necessariùm parare victum, quàm Regi Sauli, vitæ suæ insidiant, toties eadè occasione dare. Nec enim ed spectabat, vt se ipsum videretur, sed vt illum ab eo malo liberaret. Hanc ob causam ab oculis inimici subduxit sese, vt subsidere, faceret vomitum, contraheret, & tumorem vlcis, & inuidiam mitigaret. Satius est, inquit, me miserum esse, innumeramq; pati aduersa, quàm hunc apud Deum de innocentiis eadè condemnari. Hac non audiamus tantùm, sed etiam imitemur, nihil enim eum faciamus tum patiamur, vt inimicis similitatem erga nos deponant, nec illud inquiramus vtrum meritò an inmeritò maleuolum animum erga nos gerant: sed hoc modo spectemus, qui fieri possit, vt nobis inimicis esse desinant. Siquidem hos spectat Medicus, vt morbo liberet aegrotum, non vtrum meritò, an inmeritò morbum contraxerit. Tu quoque igitur Medicus esto ei, qui te læsit, vnum hoc quaerens, quo pacto illi morbum adimas: idq; fecit hic beatus, egestatem pro diuitiis, solitudinem pro patria, labores, periculaq; pro delictis & securitate, perpetuum exilium pro terrarum orbe elegit vt Saulem ab ipso in illum odio maleuolentiaq; liberaret. Sic S. Narcissus Episcopus Hierosolymitanus, sanctitate & miraculis illustis, cedens calumniis suorum subditorum, in secretam solitudinem se recepit. Sic fecit S. Gregorius Nazianzenus, multis exagitatus iniuriis Constantinopoli, & tanquam ambiuisset Constantinopolitanum Episcopatum, proclamatus post triennale in eâ vrbe commorationem, renuntiauit illi Episcopatu, & in Cappadociam se transtulit, vt ipse de se scribit orat. 3. & carm. de suâ vitâ.

Gen. 27. 1.1. Off. cap. 21.

10. 1. h. de David & Saule.

Euseb. 1.6. hist. c. 8. & 9. Baron. An. 199.

Sic & S. Benedictus, relictis Monachis dycolis, qui eius regendi rationem ferre non poterant, aliò migravit, nec reuersus ad priores, alibi vitam sanctè finiuit.

Decimotertiò, Etiam mortuis persecutoribus tuis, vel iis qui te afflixerunt, ostende beneuolum erga eos affectum, & verbis & factis. Admirabilis fuit etiam in hac parte David, qui, vt ait S. Chrysoctomus, postquam audierat Regem in acie occidisse, & disiecit vestimenta sua, & cinere conspersus est, & eo luctu luxit, quo quis lugeret amissio primogenito germanoq; filio, subinde nomen illius inelamans, vna cum filij nomine, composito etiam in defuncti laudem enconio, ac voces acerbi doloris testes emittens, impastus durauit vsque ad vesperum, execrans & ipsa loca, qua Saulis sanguinem exceperunt: Montes, inquit, Gelboe ne cadant super ros neque ros neque pluuia, montes mortis: quoniam illis sublata sunt tabernacula potentium. Quod sepenumerò patres faciunt, vt domum etiam auerterentur, & limen dolentes aspiciant, per quod extulere filium, hoc & hic fecit, eos montes deuotens, qui eadem illum acceperant &c. Hæc, & plura alia S. Chrysoctomus, & S. Ambrosius. Sed his non contentus David, cum auerteret initio Regni sui à viris Gabes sepultum esse Saulem, misit nuncios suos ad eos, dixitque: Benedicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino nostro Saul, & sepelisset eum. Ex tunc retribuet quidem vos Dominus misericordiam & veritatem, sed ego reddam gratiam, eò quod fecistis verbum istud &c. Præterea morte affecto occisorem Saulis & eius filij. His non contentus residuus de domo Saul benefacere voluit, & benefecit filio Ionathæ Miphibosech, cui restituit omnes agros Saul, & iussit, vt comederet in mensa sua semper.

Similia imitemur, ita & nos erimus (sic vt fuit David). Viri secundum cor Dei, quod maxime probabimus, si orabimus pro inimicibus eorum, à quibus, dum viuerent, aliquid passi sumus. Maius est enim beneficium suffragiorum iis post obitum impensum, quàm quoduis aliud, quod dum viuerent, affici potuissent.

Decimoquartiò, Gaude & humili animo gloriari de tribulationibus, tanquam maximis beneficiis & fauoribus Dei. Illi mundi sunt pisces, inquit S. Bernardus, qui squammas & pennulas habent. Sunt autem squammas multas, sed vna quodammodo ex eis lorica contextitur, qua vna est patientia virtus; hæc singulis tribulationibus exhibere videamur tam verò sicut squammas ad patientiam, sic pennulas quoque ad hilaritatem. arbur non incongruè posse referri. Hilaritas quippe lenas & subleuat, vt salus quosdam in altum dare videatur, quisquis exhilaratur. Sanè vt duas habeamus pennulas, duplex nobis hilaritas querenda est. Et fortè propterea docet Apostolus (ille enim verè pennas habebat, quibus & in terram vsque caelum raptus est, & volauit etiam in Paradisum) non solum gloriari in spe, sed etiam gloriari in tribulationibus. Proorsu sublimè volat, quisquis ille est.

S. Greg. 1.1. dial. cap. 8.

10. 1. h. de David & Saule. Et h. 19. in epist. Rom. in morali.

1. Reg. 1. Off. cap. 9.

1. Reg. 1. c. 4. 1. Reg. 9.

1.4. con.

304. f. 1. de b. Audi.

est, quem non modò futurorum expectatio bonorum, sed presentium quoque malorum exhibitio ipsa delectat: ita ut in eo etiam gloriatur. Et statim recensens gradus patientiæ incipientium, proficientium, & perfectorum; incipientium esse ait, **Crucem Christi sustinere patienter, proficientium, portare libenter, perfectorum verò, qui consummantur in caritate, amplecti eam ardentem.** Et post multa: **Si vis, ait, perfectus, esse, unum adhuc est tibi necessarium. Quid illud, inquis? profectò gaudium in Spiritu sancto, siquidem & is qui timore coercetur, & patiens est, & qui ratione spei ducitur, & benevolus est: nisi etiam fuerit seruens Spiritu, facillè labi potest.** Porro que per Spiritum diffunditur caritas, & patiens & benigna est, & quod est amplius, nunquam excidit. Ad talem caritatis & patientiæ gradum, in quo est gaudium in tribulationibus, aspirandum est ei, qui cupit pertinere ad summitatem scälæ perfectionis. Immodò quandoque ad senectutem. Hinc quidam interrogatus apud Senecam: **Quomodò rarissimam rem in aulâ consequutus esset senectutem?** Respondit: **Iniurias ferendo, & gratias agendo.** Porro duæ sunt præcipuæ causæ gaudendi; sed multas in se alias continentes: **Prima, Quia profunt animabus tribulatorum, tribulationes bene toleratæ;** tum ob merita ob satisfactiones pro peccatis commissis; tum ut exercerentur varij actus virtutum erga persecutores; tum, ut Deo solidus amor exhibeatur, tum ut sit spes futuræ beatitudinis amplior, & solidior coronis in cælo ditanda. **Secunda, Quia ut ait B. Laurentius Iustinianus, occasione aduersitatis oritur per sepe fortior cura Caritatis, suimet scientia clarior, & conuersandi cautela prudentior.**

l. 3. de ira. cap. 33.

de interi. consil. c. 2.

305. l. 4. Reu. cap. 17.

Decimoquintò, B. Agnes docuit S. Brigittam modum ferendi cruces & tribulationes, nimirum ut alias virtutes adiungant forti patientiæ: Currus, in quo sedere debes, est fortitudo & patientia in tribulationibus. Cùm enim homo carnem frangat, & totam voluntatem suam Deo committere, aut sollicitat mentem superbia, qua hominem eleuat, à se, & supra se, quasi similis sit Deo, & hominibus iustus, aut certè frangit eum impatentia, & indiscretio: ut vel redeat ad solita, vel deficiat in viribus, ut ineptus sit in labore Dei. Propterea opus est patientiâ discretâ, ut nec impatiens retrocedat, nec indiscretè persueret, sed viribus & Superioribus se conformet. Prima verò rota currus istius, est voluntas perfecta relinquendi omnia propter Deum, nihilq; desiderare nisi Deum. Nam sunt multi, qui temporalia relinquunt eo fine, ut aduersitatibus careant, & tamen nihil eis dicit ad utilitatem & voluptatem, quorum rota non est bene ductilis & versatilis. Qui cùm pungit paupertas, desiderant sufficientiam, cùm grauat aduersitas, requirunt prospera, cùm tentat eos deuotio, murmurant de dispositione Diuinâ, & affectant honores: cùm precipiuntur, querunt proprias libertates. Ergo illa voluntas est Deo placita, qua nihil de suo habere desiderat, nec in prosperitate nec in aduersitate. Secunda rota est humilitas, quâ homo reputat se ad omnia bona indignum; potens ante oculos

suos omni horâ peccata sua, reum se existimando in conspectu Dei. Tertia rota est, diligere Deum sapienter. Ille planè sapienter diligit, qui seipsum circumspiciendo odit vitia sua, qui contristatur de peccatis proximorum & parentum suorum; letatur verò de spirituali profectu eorum ad Deum, qui amicum suum non optat viuere ad vitæ & commodum suum proprium, sed ut Deo seruiat, timetq; ei plus de mundano processu, ne offendant Deum. Talis ergo est sapiens dilectio, odiendo vitia, & non fouendo propter fauorem & honorem, eosq; plus diligendo, quos in amore Dei viderit feruentiores. **Quarta verò rota est refrenatio discreta carnis.**

Decimosexto, Opta ex animo persecutiones, ut iis exagiteris perpetuò, sine tamen Dei offensa, vel eius gloriæ impedimento. Qui præclaram ac luculentam victoriam adipisci solet, inquit S. Ildorus Pelusiota, acceptas iniurias & contumelias, non modò forti ac strenuo animo ferre debet; verum etiam plura ei à quo iniuriâ afficitur prabere, quam ipse accipere cupiat: improbaq; cupiditatis ipsius metas, liberalitatis suæ copiâ superare. Quid si hac ab hominum sensibus, & iudicio remota esse videntur, à cælis sententiam seremus, illincq; hanc legem recitabimus. Neque enim dixit Saluator: Si quis in dextram maxillam alapam tibi impegerit, forti animo id patere, ac conquiesce (hoc enim nullis præceptis & consiliis instructi quidam philosophia laude clari atque insignes homines, atque ex lege ipsi à naturâ instrati vitam moderantes præstiterunt) verum illud adiecit, ut alteram quoque ad excipiendam plagam promptam ac paratam habeat. Nam in hoc demum præclara & splendida victoria sita est. Illud enim Philosophicum est: hoc naturâ præstantius & celeste. Talis enim status animæ est summæ perfectionis quem ita descripsit Deus Pater S. Catharinæ Senensis: **Qui perfectionem amoris amici atq; filialis attingerunt, & vniorem valde perfectam, quam anima fecit in me, ubi fortitudinem ultra fortitudinem acquirit, ita ut non solummodo cum patientiâ toleret aduersa quæcumque, verum etiam anxie desideret ad laudem & gloriam mei nominis omnino sustinere; isti gloriantur in opprobriis vniuersi Filij mei: ut ait Apostolus Paulus, gloriosus præco meus: Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi. Ego namque stigmata Domini mei Iesu Christi in corpore meo porto. Similiter isti tanquam de honore meo capti, & veluti famelici animarum cibum esurientes, velocissimè currunt ad mensam sanctissima crucis exoptantes affectuoso desiderio penas quascunque tolerare, proximo utilitatem asserre, virtutes acquirere atque conseruare, stigmata Iesu Christi portando iugiter in corporibus eorum, videlicet quia cruciatus amor, quem in corde gestant, etiam in corpore relucet. Vilipendendo semetipsos & pro magnâ delectatione suâ gloriantes in pœnis, opprobriis atque molestiis, vndeunque proueniunt, siue qualitercunque mihi placet eis concedere, huiusmodi carissimis amicis meus pœna est vrique consolatio; delectatio verò labor est eis. Et consolationem omnem sine delectationem, quam mundus eis exhibere vellet, ipse contemunt, nec acceptare dignantur. Neque solummodo**

306.

l. 2. ep. 6.

dial. c. 78.

modò consolationes mundi (nam ego interdum concedo, quòd serui mundi eos habeant in reuerentiâ, atque subueniant necessitatibus eorum) sed etiam consolationes, quas ego Pater æternus animabus eorum infundo, ex humilitate & odio sancto sui contemnunt. Non quidem contemnunt consolationem atque gratiam meam; sed delectationem, quam anima desiderium inuenit in ipsa consolatione. Hoc enim accidit ex virtute vera humilitatis, quam acquisierunt in odio sancto. Tale desiderium patiendi erat in omnibus Sanctis eximii. De S. Dauid scribit S. Ambrosius, quòd expeteret maledicti sibi: quia illo maledictio Diuinam exquirebat misericordiam. De S. Catharina Senensi scribit eius Confessarius B. Raymundus, adò delectatam fuisse afflictionibus, vt nihil in hac vitâ tantum ei refrigerij & solatij adferret, quantum afflictiones & cruce sine quibus, vt ipsa aiebat, vita hæc ei fuisset molesta: propter eas autem libenter ferret beatitudinis dilectionem, non ignorans, illam afflictionibus non parum augeri. Suprà vidimus, quanti fecerit persecutiones S. P. N. Ignatius, vt eas omnibus rebus creatis anteposuerit.

Hinc sequitur, si licet optare cruce, licet etiam eas à Deo expetere, vt precebat S. Iob, & S. Franciscus suprà citati. Ideò & sancta Ecclesia eorum exemplo petit in quadam oratione à Domino, vt Crucem iugiter feramus, & dignos fructus penitentiae faciamus.

Nam, vt ait Abbas Abraham apud Cassianum, Maiora nobis per colluctationem tentationum laudis contulit premia, benigna erga nos gratia Saluatoris, quam si omnem à nobis necessitatem certaminis abstulisset. Etenim sublimioris prestantiorsq; virtutis est, passionibus arumnisq; vallatum manere semper immobilem, & aduersum se scientibus cunctis, certum de presidio Dei, atque intrepidum perdurare, humanisq; incursums velut armis inuicta virtutis accinctum, gloriosissimè de impatientia triumphare, & acquirere quodammodo de infirmitate virtutem, quia virtus in infirmitate perficitur.

Decimoseptimò, Lauda aduersarios tuos, benè loquendo de illis: benedic illis, alloquere beneuolè. Si perfectus sim, inquit S. Ambrosius, benedico maledicentem, sicut benedicebat & Paulus, qui ait: Maledicimur & benedicimus. Præclarum huius rei exemplum præbuit Moyses, vt ponderat S.

Ambrosius: Quantas Moyses à populo Dei absorbebat contumelias, & cum Dominus insolentes vindicare vellet se tamen pro populo offerebat frequenter, vt indignationi Diuina plebem subduceret: quam miti sermone post iniurias appellabat populum, solabatur in laboribus, deliniebat oraculis, fovebat operibus. Et quâuis cum Deo constanter loqueretur, homines tamen humilis & gratâ appellatione affari solebat. Meritò æstimatus est suprà homines, vt vultui eius non possent ostendere. Insigne ostendit exemplum etiam Ioseph Patriarcha, qui suam calamitatem commemorans, ex maleuolentiâ fratrum profectam, abstinuit à verbis mordacibus, etiam de absentibus, quamuis esset digna iis, sed eam

pincernarum Principi commemorans ait: *Enth* Gen. 48. *sublati sum de terrâ Hebræorum.* Quæ mitissima *11* *verba exponens S. Basilii Seleuciæ Episcopus:* *12* *Quæ lingua, inquit, pro dignitate eam laudet orationem, qui verborum quoque humanitate cum inimicis vsus est: Non inuidentiæ recordatus, non fraternam incusans crudelitatem, non venditionem recensens, non mortem meditatam exponens, non mulieris immoderatum amorem, non illius importunitatem. Ita inuidiam, venditionem, belluinamq; immanitatem, humanitatis obsequijs vlciscitur. Vidisti Diuinis preceptionibus inhaerentem, oïres amantem, noui Testamenti conseruationem enunciantem. Quasi Euangelij conseruationem sit, anticipata ante eius promulgationem, per hanc Ioseph humanitatem erga inimicos suos, Non satis ergo est tacere mente & lingua, dum aliquid patimur; sed postquam etiam passi sumus, nil loquendum est, quod cedere queat in notam aliquam nostrorum aduersariorum vel censorum. Quocirca S. Isidorus Pelusiota *13* *14* *15* *16* *17* *18* *19* *20* *21* *22* *23* *24* *25* *26* *27* *28* *29* *30* *31* *32* *33* *34* *35* *36* *37* *38* *39* *40* *41* *42* *43* *44* *45* *46* *47* *48* *49* *50* *51* *52* *53* *54* *55* *56* *57* *58* *59* *60* *61* *62* *63* *64* *65* *66* *67* *68* *69* *70* *71* *72* *73* *74* *75* *76* *77* *78* *79* *80* *81* *82* *83* *84* *85* *86* *87* *88* *89* *90* *91* *92* *93* *94* *95* *96* *97* *98* *99* *100* *101* *102* *103* *104* *105* *106* *107* *108* *109* *110* *111* *112* *113* *114* *115* *116* *117* *118* *119* *120* *121* *122* *123* *124* *125* *126* *127* *128* *129* *130* *131* *132* *133* *134* *135* *136* *137* *138* *139* *140* *141* *142* *143* *144* *145* *146* *147* *148* *149* *150* *151* *152* *153* *154* *155* *156* *157* *158* *159* *160* *161* *162* *163* *164* *165* *166* *167* *168* *169* *170* *171* *172* *173* *174* *175* *176* *177* *178* *179* *180* *181* *182* *183* *184* *185* *186* *187* *188* *189* *190* *191* *192* *193* *194* *195* *196* *197* *198* *199* *200* *201* *202* *203* *204* *205* *206* *207* *208* *209* *210* *211* *212* *213* *214* *215* *216* *217* *218* *219* *220* *221* *222* *223* *224* *225* *226* *227* *228* *229* *230* *231* *232* *233* *234* *235* *236* *237* *238* *239* *240* *241* *242* *243* *244* *245* *246* *247* *248* *249* *250* *251* *252* *253* *254* *255* *256* *257* *258* *259* *260* *261* *262* *263* *264* *265* *266* *267* *268* *269* *270* *271* *272* *273* *274* *275* *276* *277* *278* *279* *280* *281* *282* *283* *284* *285* *286* *287* *288* *289* *290* *291* *292* *293* *294* *295* *296* *297* *298* *299* *300* *301* *302* *303* *304* *305* *306* *307* *308* *309* *310* *311* *312* *313* *314* *315* *316* *317* *318* *319* *320* *321* *322* *323* *324* *325* *326* *327* *328* *329* *330* *331* *332* *333* *334* *335* *336* *337* *338* *339* *340* *341* *342* *343* *344* *345* *346* *347* *348* *349* *350* *351* *352* *353* *354* *355* *356* *357* *358* *359* *360* *361* *362* *363* *364* *365* *366* *367* *368* *369* *370* *371* *372* *373* *374* *375* *376* *377* *378* *379* *380* *381* *382* *383* *384* *385* *386* *387* *388* *389* *390* *391* *392* *393* *394* *395* *396* *397* *398* *399* *400* *401* *402* *403* *404* *405* *406* *407* *408* *409* *410* *411* *412* *413* *414* *415* *416* *417* *418* *419* *420* *421* *422* *423* *424* *425* *426* *427* *428* *429* *430* *431* *432* *433* *434* *435* *436* *437* *438* *439* *440* *441* *442* *443* *444* *445* *446* *447* *448* *449* *450* *451* *452* *453* *454* *455* *456* *457* *458* *459* *460* *461* *462* *463* *464* *465* *466* *467* *468* *469* *470* *471* *472* *473* *474* *475* *476* *477* *478* *479* *480* *481* *482* *483* *484* *485* *486* *487* *488* *489* *490* *491* *492* *493* *494* *495* *496* *497* *498* *499* *500* *501* *502* *503* *504* *505* *506* *507* *508* *509* *510* *511* *512* *513* *514* *515* *516* *517* *518* *519* *520* *521* *522* *523* *524* *525* *526* *527* *528* *529* *530* *531* *532* *533* *534* *535* *536* *537* *538* *539* *540* *541* *542* *543* *544* *545* *546* *547* *548* *549* *550* *551* *552* *553* *554* *555* *556* *557* *558* *559* *560* *561* *562* *563* *564* *565* *566* *567* *568* *569* *570* *571* *572* *573* *574* *575* *576* *577* *578* *579* *580* *581* *582* *583* *584* *585* *586* *587* *588* *589* *590* *591* *592* *593* *594* *595* *596* *597* *598* *599* *600* *601* *602* *603* *604* *605* *606* *607* *608* *609* *610* *611* *612* *613* *614* *615* *616* *617* *618* *619* *620* *621* *622* *623* *624* *625* *626* *627* *628* *629* *630* *631* *632* *633* *634* *635* *636* *637* *638* *639* *640* *641* *642* *643* *644* *645* *646* *647* *648* *649* *650* *651* *652* *653* *654* *655* *656* *657* *658* *659* *660* *661* *662* *663* *664* *665* *666* *667* *668* *669* *670* *671* *672* *673* *674* *675* *676* *677* *678* *679* *680* *681* *682* *683* *684* *685* *686* *687* *688* *689* *690* *691* *692* *693* *694* *695* *696* *697* *698* *699* *700* *701* *702* *703* *704* *705* *706* *707* *708* *709* *710* *711* *712* *713* *714* *715* *716* *717* *718* *719* *720* *721* *722* *723* *724* *725* *726* *727* *728* *729* *730* *731* *732* *733* *734* *735* *736* *737* *738* *739* *740* *741* *742* *743* *744* *745* *746* *747* *748* *749* *750* *751* *752* *753* *754* *755* *756* *757* *758* *759* *760* *761* *762* *763* *764* *765* *766* *767* *768* *769* *770* *771* *772* *773* *774* *775* *776* *777* *778* *779* *780* *781* *782* *783* *784* *785* *786* *787* *788* *789* *790* *791* *792* *793* *794* *795* *796* *797* *798* *799* *800* *801* *802* *803* *804* *805* *806* *807* *808* *809* *810* *811* *812* *813* *814* *815* *816* *817* *818* *819* *820* *821* *822* *823* *824* *825* *826* *827* *828* *829* *830* *831* *832* *833* *834* *835* *836* *837* *838* *839* *840* *841* *842* *843* *844* *845* *846* *847* *848* *849* *850* *851* *852* *853* *854* *855* *856* *857* *858* *859* *860* *861* *862* *863* *864* *865* *866* *867* *868* *869* *870* *871* *872* *873* *874* *875* *876* *877* *878* *879* *880* *881* *882* *883* *884* *885* *886* *887* *888* *889* *890* *891* *892* *893* *894* *895* *896* *897* *898* *899* *900* *901* *902* *903* *904* *905* *906* *907* *908* *909* *910* *911* *912* *913* *914* *915* *916* *917* *918* *919* *920* *921* *922* *923* *924* *925* *926* *927* *928* *929* *930* *931* *932* *933* *934* *935* *936* *937* *938* *939* *940* *941* *942* *943* *944* *945* *946* *947* *948* *949* *950* *951* *952* *953* *954* *955* *956* *957* *958* *959* *960* *961* *962* *963* *964* *965* *966* *967* *968* *969* *970* *971* *972* *973* *974* *975* *976* *977* *978* *979* *980* *981* *982* *983* *984* *985* *986* *987* *988* *989* *990* *991* *992* *993* *994* *995* *996* *997* *998* *999* *1000**

Decimo octauò, Ne procures puniti verbo vel facto te persequentes, vel iniquè accusantes. Sic se gessit S. Ioseph, qui, vt scribit S. Isidorus Pelusiota, Calumnias appetitus, forti id animo tulit: in vincula coniectus, nec tamen animo conseruatus est. Sapientia nomine pradiatus est (siquidem somniorum

interpretatio in opus prodiit) & tamen à regis seruis neglectus, molesto & acerbo animo id minime tulit. Regnum gessit, & mulieris, qua in eum calumniam struxerat, scelus equo animo ac moderato tulit, nec penam ullam ab eâ expetiuit &c.

311. Quò autem his modis patiare libenter aduersa, præparandus est animus multò ante tali ratione, quam Ioannes Abbas tradit apud Casianum: Cum se homo impatientia siue ira perturbationibus incurvari deprehenderit, contrariis semetipsum obiectionibus semper exerceat: & propositis sibi modis iniuriarum, dispensionum, generibus, velut ab alio sibi irrogatis, assuefaciat mentem suam in omnibus, qua inferre improbitas potest, perfectâ humilitate succumbere, atque aspera sibi quaque & intolerabilia frequenter opponens, quanta eis occurrere debeat lenitate, omni iugiter cordis contritione meditetur. Et ita respiciens ad illas Sanctorum omnium siue ipsius Domini passiones, vniuersa non solum conuicia, sed etiam pœnarum genera, inferiora meritis suis esse pronuntians, ad omnem se dolorum tolerantiam preparabit. Quòd si contingat per impatientiam labi sub aduersitatum onere, tunc iste idem ibidem monuit, ita se obiurgans & increpans alloquatur: Tunc ille es, bone vir, qui paulò ante, te omnia superaturum mala constantissime presumebas: Quomodo inuicta illa patientia tua leuissimi verbi prolatione confossa est? Vbi est illud, quòd inani fiducia bellum in pace desiderans proclamabas: Paratus sum, & non sum turbatus? Et cum Propheta sæpè dixisti: Proba me Domine, & tenta me, vire venis meos & cor meum. Tali ergo semetipsum compunctionis animaduersione condemnans, inultam sui commotiunculam non sinat.

CAPVT NONVM.

De Christi doloribus internis.

312. Quoniam multi sunt & perfecti & imperfecti, quos interni mentis dolores vehementer cruciant; hos quidem ob passiones non mortificatas, illos voluntariè, ob aduocatos quodammodò deliberatè dolores animi, aptis ad hoc considerationibus, eo modo, quo Christus Dominus in horto Getsemani, imperauit tristitiæ, tædio, timori & agoniz, vt his affectibus vsque ad sudorem sanguineum conficeretur, ideò in gratiam eorum adiungam huic Opusculo descriptionem interiorum dolorum Christi, reuelatorum B. Baptiste Veranæ Ordinis S. Francisci. Hac enim lectione, & perfecti excitari poterunt ad animosius tolerandos internos dolores ac animi tædia, & imperfecti ad eòdem patienter, libenter, & constanter perseverandos.

De Primo dolore mentali perceptio à Christo in corde pro animabus damnatorum.

Cum interrogasset Christum quædam anima deuota, quantus fuisset dolor eius cordis, Christus respondit: Tantus, quantus fuit

amor, quem erga creaturam gerebam. Scias, inquit, filia, fuisse infinitas, & innumerabiles pœnas, quia innumerabiles & infinitæ sunt anime, membra mea, quæ à me per peccatum mortale disungebantur, quoties mortaliter peccabant. Et hæc fuit vna ex crudelibus pœnis, quas ego in mente meâ sensi, id est, disunctionem membrorum meorum. Cogita quam pœnam sentit, qui martyrizatur in fune pendulus; disunguntur membra à corpore. Ita cogita quòd martyrium fuerit meum, quia tot membra fuerunt à me separata, quot anime erant damnatæ. Et quoduis membrum toties separabatur, quoties mortaliter peccabat. Et tantò pœnalius est disunctio membrorum spiritualium, quàm corporalium, quòd est pretiosior anima corpore. Et quòd est anima pretiosior corpore, tu non potes intelligere, nec persona viuens, quia ego tantum cognosco nobilitatem anime & vilitatem corporis, ac miseriam, quia ego solus feci vtrumque, & consequenter non potes tu, nec alia creatura vlla plenè esse capax pœnarum crudelissimarum mearum. Et quia in modo peccandi est grauior vnus, quàm alter, & vnum peccatum, quàm aliud, hinc est causata qualitas & quantitas pœnæ. Sed pœna crudelis, quæ me crudeliùs cruciabat, erat, quòd viderem membra mea, id est, animas damnatas Nunquam, nunquam nunquam debere reuiri mihi capiti eorum. Et hoc nunquam est, illud quòd cruciat in æternum, & cruciabit istas infelices animas super omnes alias pœnas, quas habent & habebunt in æternum.

Adeò me afflixit hæc pœna nunquam, vt de nouo promptè elegissem pati, & denudò paterer omnes has disunctiones omnibus modis, qui fuerunt, sunt, & erunt, non tantum semel, sed multis & infinitis vicibus, dummodò non tantum omnes, sed vnam animam solam vidissem, debere reuiri, integritati aliorum membrorum meorum vitalium, aut electis, qui viuunt in æternum Spiritu vitæ, procedente à me vitâ vitali. Hic nota quàm mihi cara fuerit vna anima, quia pro vnâ solâ voluissem pati tot replicatas pœnas, quas tibi dixi, ad reuiriendam eam mihi. Et ita scias adeò affligere illas animas, pœnam huius nunquam, quòd & illæ vellent mille & infinitas pœnas pati, dummodò sperarent aliquo tempore, reuiri mihi vero capiti suo. Et ita iuxta qualitatem & quantitatem pœnæ, quæ mihi dederunt separando se à me, ex meâ iustitiâ verâ illis correspondet qualitas & quantitas pœnæ. Et quia me afflixit super omnia istud nunquam, ita volo vt istud nunquam illos cruciet super omnes pœnas, quas habent, & habebunt in æternum. Et hic cogita quantam mentalem pœnam pro omnibus animabus damnatis, in corde meo vsque ad mortem senserim, videndo illas separari à me, & postea in igne æterno vri.